

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înșopoză

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru o dată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Statul și subvenționarea Cultelor

În articolul de Marți am pre-
zentat un tablou sumar al cifrelor
bugetare relativ la culte, din care
se vede, fără putință de contro-
versă, complectă lipsă de principii
ale statului în această importantă
problemă a vieții noastre politice.

Orcine a examinat cu serio-
zitatea cuvenită pagina mea sta-
tistică și-a putut da seama, că
tezaurul țării se pune la dispoziția
cultelor cu atâta ignoranță și vi-
novăție, încât din pricina lor bi-
serica dominantă este situată în
urma tuturor cultelor minoritare.

Această tristă constatare am
făcut-o luând în considerație abia
unul din criteriile fixate de art.
31 al legii cultelor și anume pro-
porția *numerică*. Disprețuindu-l
cu neînțeleasă temeritate sau slă-
biciune, giranții statului au creiat
niște stări de fapt, cari, dacă n'ar
fi realități dureroase, ar trebui să
fie calificate de logica sănătoasă
ca adevărate aberațiuni.

E suficient să aducem câ-
teva probe de amănunt, extrem
de instructive.

a) Statul dă pentru:
Patriarhie (Consiliul central) lei
2.516.160.

Mitropolia mixtă din Blaj lei
3.481.980.

Deci aproape cu un milion mai
puțin Patriarhiei.

b) Statul plătește pe:

Consilierii (canonici) uniți lunar
cu lei 17.140.

Consilierii (canonici) unguri lu-
nar cu lei 15.090.

Așadar până și canonicii ma-
ghiarilor sunt mai bine retribuiți decât
consilierii ortodocși cari primesc nu-
mai lei 10.470

c) Statul plătește pentru:

Biserica ortodoxă 58 consilieri
cu suma anuală de lei 7.754.880.

Cultul catolic 47 canonici cu
suma anuală de lei 9.269.300.

Deci catolicilor mai mult cu lei
1.514.420.

Iar dacă restrângem comparația
numai la Ardeal, cum pretend tot-
deauna frații uniți, avem:

Biserica ortodoxă (5 Episcopi)
cu 18 consilieri lei 2.261.520.

Biserica unită (5 Episcopi) cu 31
canonici lei 6.127.860.

Cultul latin (4 Episcopi) cu 16
canonici lei 2.941.440.

Prin urmare, catolicii primesc
mai mult cu suma formidabilă de lei
6.807.780.

d) Statul plătește pentru:

Biserica ortodoxă 16.396 preoți
(și cântăreții) cu salarii anuale de
lei 530.168.351.

Deci unui preot anual lei 31.841.

Cultul unit 1583 preoți cu sa-

larii anuale de lei 88.430.984.

Deci unui preot anual lei 55.862.

Cultul catolic 749 preoți cu sa-

larii anuale de lei 43.048.826.

Deci unui preot anual lei 57.742.

Cultul reformat 898 preoți cu

salarii anuale de lei 50.079.720.

Deci unui preot anual lei 55.752.

Cultul *lateran* 315 preoți cu sa-

larii anuale de lei 16.530.634.

Deci unui preot anual lei 52.478.

Cultul *unitar* 118 preoți cu sa-

larii anuale de lei 6.976.075.

Deci unui preot anual lei 59.128.

Așadar dureros de limpede:
pe când preotul minoritar *maghiar*
la dela stat lei 59.128, cel majoritar
român primește numai 31.841 lei.

e) Statul plătește pentru:

Biserica ortodoxă 73 protopopi,

Biserica unită 78 protopopi.

Și dacă limităm comparația iarăși
numai la Ardeal, avem:

Biserica ortodoxă 28 protopopi,

Biserica unită 78 protopopi.

Deci statul întreține cu 50 pro-
topopi mai puțin pe seama bisericii
dominante.

f) Statul acordă pentru întreținerea:

Academiei teologice ortodoxe
din Cluj lei 1.418.640.

Academiei teologice reformate
din Cluj lei 1.576.013.

Adecă *mai mult pentru cea ma-*
ghiară cu lei 157.373.

Aceste mostre ilustrează în-
deajuns absurditatea bugetului
rezervat pe seama cultelor și si-
tuația revoltătoare în care a fost
pusă biserica ortodoxă.

Spuneam, că dacă statul ar
fi aplicat în subvenționare prin-
cipiul legal al proporției nume-
rice, cultele minoritare urmau să
primească mai puțin ca suma
enormă de 65 milioane lei. Iar
dacă respectă și celelalte două
criterii stabilite de art. 31 din
legea cultelor, adică situația ma-
terială și nevoile reale ale fie-
cărui cult, se ajungea la astfel
de rezultate, încât unele din culte
nici nu mai trebuiau subvențio-
nate, sau în orice caz ar fi fost
reduse la sume foarte mici.

Căci e suficient să ne amin-
tim, cum de pildă cultul *catolic*
dispunea numai în *moșii* de fan-
tastica întindere de 586.121 ju-
gure, apoi numeroase *imobile*
mari, prin toate orașele Ardea-
lului și în fine considerabile va-
lori *mobile*, cari toate la o parte
reprezintă o avere de miliarde.
Mai puțin strălucită, dar de sigur
respectabilă se înfățișează și si-
tuația materială a celorlalte culte
minoritare, cari toate s'au bucu-
rat de largă ocrotire a statului
unguresc. Pe când biserica orto-
doxă din Ardeal abia dispunea
1012 jugăre pământ și câteva
imobile modeste prin cele trei
centre ierarhice de odinioară.

POINSOARA

Sfântul Munte Atos

(Urmare).

2. Schituri. Acestea iar sunt de
două feluri. Unele într-un tot în forma
mănăstirilor amintite, numai cât depind
în anumite chestiuni de mănăstirea
pe al cărui teritoriu sunt așezate. Așa
este și Schitul românesc Prôdromul.
Altfel de schituri sunt niște săți-
șoare de câteva zeci de case locuite
fiecare de 3—10 monahi. Aceste să-
țișoare sunt așezate pe povârnișul cel
mai prăpăstios al Sf. Munte, pe cel
care sfârșește peninsula în Mare, pe
vârfuri de stânci despărțite unele de
alte prin văgăuni amețitoare. Te
cuprinde uimirea cum au putut oa-
menii aceia construi acolo căsuțele
lor cărând în spate de jos, dela țăr-
mul mării, dintr-o adâncime de 600 de
metri, materialul necesar. În jurul
acestor căscioare, au nivelat colțurile
stâncii, au așternut pământ cărat din
mare depărtare, alcătuiindu și grădinițe
cu flori și cu legume. Fiecare din
aceste case își are bisericuța sa și tot

sățisorul la un loc își are o biserică
comună.

3. Când aceste case ce se nu-
mesc chilii, nu sunt grupate mai multe
la un loc, ci stau izolat prin tot Mun-
tele sfânt, avem o a treia formă de
viață monahală, cea a cheliștilor. În
fiecare din aceste chilii este un mo-
nah mai bătrân a căruia și este chilia,
fie c'a făcut-o, fie c'a moștenit-o, iar
la moartea lui o lasă unuia dintre
monahii tineri care îi servește și-l
are ca maestru în ale vieții călugă-
rești de mai mulți ani. Sunt o mul-
țime de astfel de chilii, adevărate
gospodării, ridicate din truda și chel-
tuiala lor, de români de-ai noștri, cari
sunt pe cale de-a rămânea după
moartea lor la mănăstirea grecească
de care țin, din motiv că nu mai
prea merg din țara noastră români
cari să între ca ucenici la monahii
români de acolo, dar și din cauză că
statul grecesc nu mai permite din
1925 înțrarea monahilor români acolo,
decât dacă devin cetățeni greci.

4. Al 4-lea fel de călugări sunt
pustnicii, cari trăesc prin peșteri și

prin locuri retrase și pustii, prin stân-
cile unde nu crește nici o vegetație
pentru umbră, unde arșița soarelui și
ploaia, vâjăitul vântului și usturimea
gerului se mențin la un foarte înalt
grad de intensitate. Bucățița de pâne
pe care o gustă la intervale de câteva
zile și-o câștigă lucrând linguri, me-
tanii, cruciulițe sau alte obiecte mi-
niaturale pe cari le trimite spre vân-
zare în orașul din mijlocul Muntelui
Atos, în Careia. Unora însă le aduc
câte o bucată de pâne, călugări mai
cu stare.

Afară de aceștia mai sunt pust-
nicii sihăștri cari au rupt cu totul
orice legătură cu oamenii și trăesc,
după cum se vorbește, prin crăpătu-
rile stâncilor de sub cel mai înalt
vârf al Atosului.

Nimenia nu-i poate vedea. Ei
sunt cu desăvârșire goli de îmbrăcă-
minte, cu bărbile și cu părul crescut
până a nu mai pare ființe omenești.
Hrană n'ar primi deloc sau la inter-
vale de săptămâni. Ei își mortifică
trupul, pentruca să nu-i mai simtă
dorințele și să se elibereze de orice

amintiri din lumea aceasta, pentru ca
să se poată pironi cu gândul la Dum-
nezeu, nefolosindu-se nici de cuvinte,
nici de cugetare deductivă. În felul
acesta întră cu sufletul în lumea dum-
nezească, care li se prezintă asemă-
nătoare unei lumine nemateriale.

Dar să ne apropiem mai binisor
de lăcașurile și de locuitorii acestui
sfânt ținut. Din portul Dafni în care
sosești cu vaporul dela Salonic, după
ce ți se revăd actele, pornești cu un
catâr la Careia, unde ajungi după 3
ore; acesta e un sățisor de vreo 400
suflete locuit ca tot muntele Atos
numai de bărbați, cu prăvălii, cu re-
staurante, cu metocurile fiecărei mă-
năstiri; aci își are reședința cel mai
înalt for conducător al Atosului com-
pus din reprezentanții celor 20 de
mănăstiri proprietare. După ce pri-
mește dela această autoritate o învoire
de-a vizita mănăstirile Atosului, pele-
rinul va face bine să viziteze întâi
Protatul, biserica centrală din Careia.
E tocmai vremea vecerniei. Toaca de
lemn începe să cheme la rugăciune.
Magazinele se închid. Călugării, grupe

Dealtfel conscrierea averilor bisericesti, întreprinsă de stat în 1925, a dat rezultate surprinzătoare. Astfel s'au constatat următoarele venituri de fiecare parohie: la ortodocși în Ardeal câte 1000 lei, iar la cei din vechiul regat câte 10.400 lei, la uniți câte 10.500 lei, la unitari câte 47.500 lei, la reformați câte 64.600 lei, iar la luterani câte 176.000 lei.

Potrivit acestei anchete s'a dovedit, că nu se pot întreține din mijloacele lor: la luterani 4 la sută din parohii, la unitari 10 la sută, la catolici 11 la sută, la uniți 36 la sută, la reformați 43 la sută, iar la ortodocși 73 la sută. Dat fiind interesul cultelor minoritare de a arăta venituri cât mai mici, spre a obține subvenții cât mai mari dela statul românesc, de sigur că aceste cifre trebuie majorate cu cel puțin 50 la sută, spre a ne apropia de adevărata lor stare materială. Adaogând apoi și al treilea criteriu, al nevoilor reale, cari trebuie să stea în raport direct cu posibilitățile și interesele statului nostru, nu va fi greu să înțelegem, că sistemul actual de subvenționare constituie cea mai neînchipuită privilegiare a cultelor minoritare, dar în același timp și cea mai dureroasă sacrificare a bisericii ortodoxe.

I. Matela.

Excursiune pedagogică la Germania. În urma inițiativei unor cercuri competente, s'a lansat ideea unei excursiuni de studii în Germania aranjată anume pentru membrii corpului didactic român. Proiectul a găsit mulți adherenți, atât din corpul didactic primar, cât și din cel normal primar, deci excursiunea va fi făcută. Intrucât numărul participanților este restrâns, cei interesați se vor înscrie cel mai târziu până la 1 April 1931, când tabloul excursioniștilor va fi încheiat. Înscrierile se primesc la Liga culturală germană din România, Sibiu, căsuța poștală Nr. 152.

Semicentenarul proclamării regatului României

O jumătate de veac s'a împlinit, în 14 Martie 1931, dela proclamarea regatului român.

După ani grei de jertfă și muncă, după războiul neașteptat, înțeleptul domnitor Carol I și sfetnicii Săi, al căror reprezentant impunător era marele bărbat de stat Ion C. Brătianu, au hotărât înălțarea României în rangul ierarhiilor stat.

Reprezentanța poporului, luând inițiativa pentru proclamarea regatului, camera deputaților și apoi senatul votează cu însuflețire de nedescris proiectul de lege cu două articole:

ART. I. — România este proclamată regat. Prințul Carol I primește, pentru sine și pentru urmașii săi, titlul de Rege al României.

ART. II. — Moștenitorul tronului va purta titlul de prinț de coroană al României.

Legea aceasta desăvârșește organizarea de stat a României moderne, pregătind înfăptuirea României întregite.

Știrea, trimisă dela București, a produs senzație și mare bucurie la românii de peste hotarele de atunci ale țării.

Cu speranțe tot mai îndrăznețe românii de pretutindeni au serbat cu entuziasm evenimentul epocal, glorificând numele Regelui, al Reginei, precum și al iluștrilor bărbați Ion C. Brătianu, Boerescu, poetul Alecsandri ș. a.

Cu acel prilej, ziarul nostru, *Telegraful Român*, dela 19 Martie 1931, a publicat următorul articol:

Un eveniment de mare importanță s'a săvârșit în ziua de Sâmbătă a săptămânii trecute afară de marginile monarhiei, însă în vecinătatea noastră. Cele două principate române

dela Dunărea de jos, până la 1859 cunoscute sub numele de Muntenia și Moldova, mai apoi unite în principatul României, până la 1877 încă tot sub suzeranitatea Porții, iar de atunci încoace independent, s'a proclamat regat și Domnitorul lui Rege.

De aci înainte avem în vecinătatea noastră, și Europa la Dunărea de jos, un regat, regatul României.

Inavutirea hartei europene cu regatul român n'a surprins, căci se prevedea de mulți, de când curcanii au fost devenit pe câmpiile Bulgariei vulturi. De atunci încoace nu odată a fost vorba despre regatul român în presa europeană. Aceasta a simțit că România, care împărțită în două state, a fost bulevardul creștinătății și încă pe timpurile când Turcii insuflau groază creștinătății din Europa, s'a desțepat la un rol nou, la rolul pentru a fi un bulevard al civilizației europene în sud-estul Europei. Presa a simțit că preocupată de acest simț, România, la rândul său, va pretinde ceea ce Greciei i s'a acordat cu cinci zeci de ani mai înainte pentru mai puțină bravură și pe lângă mai puțină importanță pentru Europa, din toate punctele de vedere.

Pentru aceasta, când telegraful a răspândit știrea despre complinirea faptei, aproape fără excepțiune, presa europeană, măcar că ținea că momentul încă n'a sosit, a luat notiță binevoitoare de noul eveniment.

Iată unde duce consecința stăruinții și cetezătorilor lupte, începute cu alungarea fanarioților, continuate cu unirea dela 1859 și cu independența împreună cu un război glorios (1877). Cu deosebire, însă, unde duce adevăratul patriotism, care a fost subim și a înălțat discuțiunile de partid de căeori România a ajuns să treacă prin faze decizătoare.

România stă azi la masa cea mare a popoarelor cu viață și viitor, purtând stema împodobită cu încrederea în sine, cea mai scumpă peatră din coroana noului regat.

De aceea România serbează și se veselește.

Dar și pentru noi, românii din Austro-Ungaria, evenimentul acesta are însemnătate, și cumpănind bine, însemnătate înțelegem. Români ca și noi fiind cetățenii regatului celui nou, nu este lucru indiferent când îi vedem după multe necazuri prin câte au

trecut, închiegați într'un stat, a cărui ființă nu mai este expusă casualităților ca mai înainte. Închiegați într'un stat monarhic, cu rege în frunte, luat dintr'una din cele dintâi familii dinastice, nu va mai fi așa lesne obiect de compensațiune înaintea puterilor mari europene. Ca bulevard al civilizației avem și noi mândria morală, că frații noștri de un sânge au ajuns odată visul lor de aur, de a se arăta și în timpul modern, ca în timpurile vechi, sentinelele folositoare Europei. Cea mai mare însemnătate pentru noi, și care ne însuflețește cu o bucurie chibzuită, este, când vedem că monarhia noastră a părăsit superstițiunile de odinioară, și vede în noul regat un aliat amic și cooperator la promovarea civilizației în Orient.

Fie sărbătoarea semicentenară de astăzi prilej de potrivită reculegere sufletească pentru toți bunii fii ai patriei!

Cel Atotputernic să ne ocrotească și mai departe legea și neamul!

Sf. Sinod

Sesiunea de primăvară a Sf. Sinod s'a deschis în 16 Martie 1931.

La serviciul divin, celebrat în catedrala patriarhiei, au asistat înalții prelați și d-nii N. Costăchescu ministru Instrucțiunii, Gh. Pop, subsecretar de stat al cultelor, și Păcescu director delegat al cultelor.

După aceasta cei prezenți s'au dus la palatul sinodal din curtea bisericii Antim.

Sedinta Sf. Sinod a fost prezidată de I. P. S. S. Patriarhul Miron.

Dl ministru Costăchescu a citit mesajul regal de deschidere a sesiunii.

I. P. S. S. Patriarhul Miron a rugat pe dl ministru Costăchescu, să arate Sinodului: care au fost principiile călăuzitoare la alcătuirea bugetului cultelor pe anul 1931. A constatat anume că există *diferențe de tratament* între biserica ortodoxă și celelalte culte, diferențe care avantajează bisericile minoritare. Astfel înalțul prelat a arătat că, numărul protopopiatelor este mai mare la uniți decât la ortodocși, consilierii referenți uniți sânt mai bine remunerați decât

grupe tăcute de rase negre se îndreptează spre biserică. Aceasta zidită în veacul 10-lea are forma crucii fără cupolă. În mijloc atârna un candelabru cu un diametru de 5 metri. Lumina pătrunde numai cu multă zgârcenie. Tot spațiul dinăuntru al bisericii mișună de legende și de minuni. Picturile derivă dela Panselinos, cel mai mare pictor bizantin. Majestatea suprapământescă a artei sale influențează spiritualizând. Sfintii lui cu ochii triști și aspri par că vor să pițonească pe privitor. Seriozitatea lor este așa de intensă, în cât nu-i poți găsi asemănare în toată istoria artei. Deasupra porții dinăuntru a Naosului e zugrăvită Adormirea Maicii Domnului. Apostolii stau în jurul catafalcului deschis, câțiva credincioși prăbușiți la pământ se roagă. Un iudeu însă bîrfește pe Adormita și voește să se atingă de cadavru. Atunci apare deodată un înger și-i taie mâna. Această scenă, este cerută de cunoscuta carte de pictură a Atosului pentru toate bisericile, așa cum aceeași carte prescrie amănunțit toată distribuția sfintelor icoane în biserici.

Toată pictura trebuie să urmeze în ortodoxie acest tip pentru că orice biserică ortodoxă este o reprezentare, sau mai bine zis o prelungire în formă văzută a bisericii din cer.

După Iconostas se păstrează 7 icoane autentice ale lui Panselinos. Iată Ioan Botezătorul cu un cap ascetic cu desăvârșire nepământesc; abate liniște cerească în atitudinea lui cum numai în Răsărit se poate exprima. Ochi aceștia pătrund totul, fruntea luminează de parcă acum vestește venirea Mântuitorului. După buzele acestea ai răvnit tu fică a teatrului «Buzele tale sunt caste ca luna, o lochanane». Și totuși e și suferință în ele, o suferință a celui însetat după transcendență. Tu ești încă om dar la hotarul divinului. Dacă n'ar fi venit Mântuitorul, ai fi impus tu lumii o reformă, dar porunca ta ar fi fost prea aspră, tu ai fi vrut ca lumea întregă să fie un munte sfânt.

Idealul ascetic a alungat din artă orice bucurie a simțurilor.

Artă bizantină este oarecum expresiunea unui simț necorporal al focului dinăuntru.

Acest simț magic al Atosului poate fi prins numai pe încetul, din suflul finutului, din parfumul povestirilor și din asceșă.

În Apus nu-și găsește nici când asemănare. Apusul cunoaște în artă numai mișcare. Răsăritul vrea liniște, căci divinul e dincolo de agitație. Liniștea în înțelegerea Răsăritului nu e lipsă de viață, ci un mod de existență dincolo de timp și spațiu. Ceea ce Apusul nu poate ajunge nici odată, căci cum ar ajunge prin mișcare și turburare, prin fugă și violență — ceea ce nu-i nici fugă, nici mișcare — aceasta o posedă Răsăritul ca pe un bun natural. Apusul e turburat de crizele tuturor antiteselor, fiind prea atent la cele pământești, la toate impulsurile eului propriu, la toate dorințele ce se tind satisfăcute fiecare înainte de toate.

Apusul vrea să înțeleagă Dumnezeu și să ajungă la armonie, prin frământarea creierului prin stoarcerea puterilor de creație. Răsăritul se confundă în Dumnezeu prin suspendarea activității practice și intelectuale, prin uitarea eului propriu. Răsăritul simte

că d-zeescu e dincolo de toate astea.

Pelerinului i se arată, apoi o altă icoană minunată care se numește «Cuvine-se cu adevărat». Numele acesta și l-ar fi primit în următoarele împrejurări: Când nu existau mănăstiri în Atos, veniți aici mai mulți sihastri. Unul voi să se roage acestei icoane, și cum pe atunci nu exista o cântare potrivită pentru născătoarea de Dumnezeu, se chinuia să-i compună una, dar nu reușea. Când se descurajă cu totul îi apărură arhanghelul Gavril și-i porunci să fie atent că are să-i cânte el un imn potrivit, și arhanghelul Gavril cântă cunoscuta cântare bisericească «Cuvine-se cu adevărat». Icoana se luminase în semn de aprobare. Ingerul repetă de 2—3 ori cântarea, călugărul n'o putu prinde. De aceea se văzu silit să i-o scrie cu degetul pe un bloc de marmoră.

Căire seară pornesc din Careia spre mănăstirea Ivir cu un călugăr român dela această mănăstire. Urcăm coline și coborâm vâlcelele printre maslini și portocale, eu încântat de convorbirea încinsă cu un om simplu, blând cu totul, stăpânit în gândurile,

cei ortodocși, alocația de material a bisericii unite este de 10 ori mai mare decât a celei ortodoxe...

Dl ministru **Costăchescu** a spus că la alcătuirea bugetului cultelor s'a avut în vedere interesele parohiilor, și s'a căutat ca ele să fie pe cât mai puțin lovite de reducerile ce s'au făcut. Dealtfel bugetul bisericii ortodoxe a fost întocmit ținându-se seamă de înțelegerile luate cu capii bisericii, în conferința dela patriarhie, la care au participat și primul ministru și ministrul de finanțe. În prezet ministrul instrucțiunii și cultelor **studiază** chestiunea înălțării tuturor nedreptăților constatate în buget.

S'a intrat apoi în ordinea de zi și s'a procedat la alcătuirea comisiilor speciale.

În ziua a doua I. P. S. Sa Mitropolitul **Nectarie** al Bucovinei a făcut o expunere asupra chipului cum au decurs lucrările conferinței dela Lambeth pentru apropierea între bisericile anglicană și cea ortodoxă.

Intr'o viitoare ședință se va fixa punctul de vedere al bisericii noastre cu privire la această chestiune.

Membrii Sf. Sinod au luat apoi în discuție chestiunea depunerii jurământului de către cântăreții bisericești. S'a stabilit o formulă de jurământ către Rege și chriarh, care va fi depusă în fața preotului paroh respectiv.

Scrisori din provincie

Alba-Iulia culturală

Dintr'o corespondență mai lungă reținem, pe cât ne permite spațiul, următoarele:

În vechea cetate a lui Mihai Vodă viteazul viața își urmează ritmul, în care monotonia își trăiește, în umbra zidurilor cetății, de pe o zi pe alta, plictiseala caracteristică orașelor de provincie: cu jocuri de cărți, cu jocuri de table, bărfeli, afaceri șcl.

Și totuși, dela un timp încoace se observă o mișcare. O tendință de evadare din pasivitate. O tendință la început lentă, mal în urmă, prin perseverența câtorva tineri entuziaști, această tendință și-a ajuns scopul ei util și necesar unui început lăudabil de propagandă culturală.

Am accentuat și în altă corespondență, că din inițiativa dlui prof.

În graiul și în purtarea lui de Dumnezeu, fără să aibă însă nimic din fanatismul agresiv și displăcut al oricărui sectar sau fals creștin, ci răspunzând și descriind modest viața lui de aici, par'că cerându-și iertare ca prin starea ce și-a ales ar vrea să fie mai mult în slujba lui Dumnezeu decât alții. Și impresia aceasta ți-o lasă cei mai mulți locuitori din muntele Atos; e deparie de ei aroganța pentru privațiunile ce și le impun și o propagandă ofensivă a vieții lor.

Când ne apropiem ca la o jumătate de ceas de mănăstire, însoțitorul meu îmi arată o icoană a Născătoarei, așezată într'un adăpost la marginea drumului, și-mi povestește următoarea întâmplare:

Intr'o seară, nu de prea multă vreme, trecu pe la poarta mănăstirii Ivirul un drumeț și ceru dela portar o bucată de pâine. Portarul îl refuză. Mort de oboseală și rupt de foame, drumețul nostru se țără înainte până ajunsese la locul acesta. Aci întunecul fu spintecat de vesmântul alb și de fața luminoasă a unei tinere femei. Călătorul se turbură gândind că

Constantin Economu, secondat cu râvnă de tânărul scriitor Coriolan Bărbat, șeful serviciului de siguranță din poliția Alba-Iulia, a putut lua ființă în orașul nostru, sub patronajul «Astrei», o serie de șezători literare.

Tot din inițiativa acestei tinere grupări a «Astrei», s'a dat în seara zilei de 14 I. c. un festival artistic-cultural (al cărui venit net este destinat fondului scriitorului Vasile Pop), cu program bogat și bine ales, alcătuit din conferințe, muzică și recitări.

Au conferențiat dñii I. Beju, C. Economu, C. Bărbat; la vioră s'a distins dl Șt. Luțescu locotenent; a cântat superb basistul Manu Cătu-leanu; poeziile originale ale dlui Mircea Marc au făcut asemenea profundă impresie. La pian li tot timpul dsoara Ileana Szekal ni-a dat prețios concurs, dovedind multă abilitate tehnică.

Un public select a aplaudat pe tinerii îndrăgostiți ai artei. *Cor.*

Reuniunea română de agricultură din comitatul (județul) Sibiu.

Convocare

În baza dispoziției § lui 28 al Statutelor Reuniunii române de agricultură din comitatul (județul) Sibiu și în baza hotărârii din ședința Comitetului central al Reuniunii, am onoare a convoca pe Onor. membri ai Reuniunii la **Adunarea generală extraordinară**, care se va ține în Sibiu sala de ședințe a Comitetului Asociațiunii culturale «Astra» Str. Șaguna Nr. 6., **Joi, în 23 April a. c. (ziua de Sf. Gheorghe) ora 5 d. a.**, cu următoarea:

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării prin vicepreședintele Reuniunii.
2. Alegerea unui secretar adhoc și a doi verificatori ai procesului verbal.
3. Constatarea membrilor Reuniunii îndreptățiți a lua hotărâri valabile (anume membrii onorari, fondatori și pe viață cum și cei ordinari, cari au achitat cotizațiile pe anii 1914—1930, à 4 Lei, în total Lei 68).
4. Raportul Comitetului central în chestia **disolvării Reuniunii** și pro-

aceasta numai o arătare poate fi, pentru că știa că nu poate intra parte femească în acest ținut. Femeea li întinse un ban de aur și i spuse să se întoarcă la mănăstire și să cumpere pâine de pe banul acesta.

Călătorul se întoarse cutremurat. Când arată portarului, banul acesta constată cu uimire că e din salba prețioasă dela gâtul Născătoarei. Fugl repede la icoană, constată iarăși că de acolo lipsește și știa că cu puțin timp înainte fusese acolo. Mi s'a arătat și mie a doua zi icoana aceasta. O icoană veche așezată la intrarea în altar, cu acelaș chip oval, cu nas drept, al Născătoarei, cum se vede în toate bisericile din Atos, ținând pe copilul Isus în brațe. Pe partea din jos de gură a feții sunt câteva tăieturi cicatrizate, cu sângele închegat. Iată ce se spune despre acoastă icoană:

Înainte de-a ajunge în Atos, era în Vifleem, unde o așezase evanghelistul Luca a cărui operă este. Când țara sfântă fu năpădită de Arabi, această icoană dispăru și pluti peste mare spre miază-noapte către Atos. Un pustnic ce trăia într'o peșteră,

punerea de a se hotărâ definitiv în această chestiune.*)

5. Ridicarea adunării din partea vicepreședintelui.

Sibiu, din ședința Comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul (județul) Sibiu ținută la 15 Februar 1931.

Romul Simu,

vicepreședintele Reuniunii.

*) Conform §-lui 28 din Statute, disolvarea Reuniunii se poate decide numai cu majoritate de două terțități a voterilor și fiind prezenți cel puțin jumătate a totalității membrilor Reuniunii.

Dacă nu s'a întrunit acest număr de membri, se convoacă în termen de 30 zile altă adunare generală, care decide ori care ar fi numărul membrilor prezenți.

Asociațiunea culturală

Sărbătorirea dlui profesor N. Iorga din partea „Astrei“

DI N. IORGA implinește 60 de ani. Bărbatul, care a muncit o viață întreagă cu râvnă și desinteres personal vrednic de admirația tuturor; marele antinator al tinerimii ardelenice de dinainte de război; chemătorul spre strângerea rândurilor atât în decursul războiului, cât și după război, omul ale cărui vorbiri de multe ori sânt oglinda conștiinței unui neam; savantul cu renume universal, nu se putea să nu fie sărbătorit din partea unei societăți culturale ardelenice, care are atâtea să-l mulțumească.

Societatea culturală «Astra» a luat hotărârea ca în ziua de BUNAVESTIRE (25 Martie 1931) să se țină un

FESTIVAL N. IORGA

în orașul Sibiu, unde conferențieri să arate publicului românesc marea importanță a sărbătoritului.

Aceasta inițiativă a centrului «Astrei» o credem că va fi imitată și în despărțămintele ei, unde se vor organiza în decursul anului festivaluri ca și la centru.

Astfel înțelege «Astra» odată mai mult să-și arăte sentimentele ce le nutrește față de marele român.

INFORMAȚIUNI

M. Sa Regele va vizita în curând orașele Iași și Chișinău.

Adunarea protopopească a tractului protopopesic **Sf. Gheorghe** e convocată în sesiune ordinară pe ziua de Vineri, 27 Martie 1931, la ora 9 dimineața, în biserica ortodoxă română din Sf. Gheorghe.

Adunare. P. O. D. preoți, membri ai Asociației clerului «A. Șaguna» din despărțământul **Sf. Gheorghe**, sânt rugați a lua parte la adunarea de primăvară a despărțământului, în zilele de Joi și Vineri, 26—27 Martie 1931, în biserica din Sf. Gheorghe.

Răsărit și apus. Intr'una din zile trecea pe strada Dumbrăvenilor o preoteasă mai în vârstă, ținând de mână o nepoică gingașă și palidă. Din partea opusă se apropia, spre cele două contraste ale etății, protopopul unit, însoțit de un mirean. Încă dela distanță reverendissimul zâmbi satisfăcut de ideea pe care i-o inspiră momentul, spunând cu voce ridicată: — Privește, domnule, în fața noastră **apusul și răsăritul!** (Înțelegea viața ce apunea în bătrână, și viața ce răsărea în nepoică).

Dar bătrâna, oprindu-se un moment, zise liniștită: «N'ai nimerit-o, părinte, căci eu reprezint **răsăritul**, ear **nepoica** este **apusul**»...

Bătrâna era adevărat ortodoxă, ear nepoica unită. Pr. A. M.

Impotriva Iidovilor. Arabii din Palestina au hotărât un boicot general în contra Iidovilor. S'a dat un manifest care cere, între altele, ca arabii să nu cumpere nimic dela Iidovi afară de pământ, și să le vândă orice afară de pământ.

AVIZ. P. On. Domni Protopopi, cari încă nu au trimis sumele pentru „Calendarul bunului creștin pe anul 1931“, sunt respectuos rugați, să binevoiască a achita până cel mai târziu la 1 Aprilie a. c.

Calendare retur nu se mai primesc, deoarece termenul de returnare a fost până la 1 Febr. a. c.

Librăria Arhidiecezană Sibiu

fi ispitită nici de icoanele brune, nici de fresca peretelui, ci de-o altă minune a Ivirului: de candela p'utitoare.

Înainte iconostasului aurit atârna o candelă de argint fixată în cupolă cu un lanț greu de fer, cam la 2½ metri deasupra podelei. De trei ori pe an la Crăciun, la Paști și la Sf. Dumitru, în timpul sf. Liturgii, toate ușile și fereștile fiind închise, se petrece cu această candelă un fenomen miraculos: deodată începe să plutească de-a latul Bisericii, la început încetșor, apoi tot mai repede și în amplitudini tot mai largi, de vâgăe aerul spintecat. Aceasta durează cam ¼ oră, apoi se liniștește ca un mort. Mii de inși au văzut această ciudată întâmplare, ce se petrece în zilele noastre. Au cercetat oameni învățați candela și lanțul au înlocuit lanțul cu un altul, au făcut imposibilă pătrunderea vre-unui curent de aer. Degeaba. Minunata candelă își implinește lucrarea la datele amintite.

(Urmează).

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

În biserica principală, cupolele se boltesc larg deasupra naosului.

Privirea pelerinului însă nu va

Nr. 10/1931

(19) 3—3

Concurs

În baza § 63 din Statutul Organic, a legilor și regulamentelor în vigoare și în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10248/1930, publicăm concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului *Oltul* cu sediul în Șercaia, jud. Făgăraș.

Victorul protopop va fi în același timp și paroh în Șercaia.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul și diurnele legale dela stat;

2. Venitele stolare din parohie, conform coalei B;

3. Sesiunea de 32 jug. pentru paroh-protopop și locuința în casa de reședință de protopop, unde sunt și supraedificate economice;

4. Venitele din vizitațiunile canonice și din alte funcțiuni protopopești.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888, în termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc în Sibiu.

Șercaia, din ședința Consiliului protopopesc al tractului *Oltul* ținută, la 12 Ianuar 1931.

Președinte,
Pr. Valeriu Judele
adm.-prot

Mateiu Mateiu
notar.

Nr. 592/1931

„Aprobat”

Sibiu, din ședința plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia și Sibiu.

Nr. 53/1931

(20) 3—3

Concurs

În conformitate cu hotărârea preaven. Cons. arh. Nr. 9732 Plen. dela 3 Noemvrie 1930 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ort. român al *Devei*, cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva cu salarul de paroh dela stat;

2. Salarul protopopesc cu diurnele dela vizitațiunile protopresbiterale.

Concurenții să-și înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Preaven. Cons. arh. ort. român în Sibiu.

Deva, din ședința consiliului protopopesc al protopopiatului ort. român Deva, ținută la 4 Februar 1931.

Președintele
consiliului protopopesc

Protopop
Vasile Oană
adm.-prot.

Secretar:
L. Popoviciu

Nr. 1038/1931

„Aprobat”

Sibiu, din ședința plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia și Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de

A. și L. Moisescu-Villea

Prețul Lei 70—, plus spese poștale 10— Lei.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

VIOLINE

Viole

Mandoline

Ghitare

Arcușe

Coarde de tot felul

Scaune pt. violine

Diapasoane

Surdine

Sacâz

Cutii pentru violine

Pupitre pentru note

etc.

se găsesc de vânzare

la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu**,
cu prețurile cele mai moderate.

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Antoniou Sequens

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți

ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400—. La comanda se alătură Lei 20— pentru spese poștale.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.

A apărut

la «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserică românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 300—, plus spese poștale Lei 20—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl **NICOLAE NEAGA**, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la înțelegerea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică**Liturgica bisericii ortodoxe**

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650—, plus spese poștale Lei 30—

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cuntan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoților și a bibliotecilor parohiale.